



GERARD DOU. — REMBRANDTS MOEDER; 'S RIJKS MUSEUM, AMSTERDAM.



# HET DETERMINEEREN VAN OUDE HOLLANDSCHE SCHILDERIEN,

□ □ □ DOOR W. MARTIN. □ □ □

## IV (Slot). \*)

Quid non mortalia pectora coges, auri sacra fames!

De „vermaledijde gouddorst” heeft helaas in vele gevallen zelfs meesterwerken niet onaangetaast gelaten, indien ze door het ondergaan van eenige mutaties in handelswaarde konden stijgen.

Het eerste dergelijke geval, dat mij, jaren geleden, onder de oogen kwam, was een zeer goed landschap op doek van Jan Vermeer van Haarlem, echt gesigneerd „J. Vermeer”. Men had dit op ettelijke plekken door pinctilleeren verschilderd, opdat het den indruk zou maken van werk van den beroemden Jan Vermeer van Delft, wiens stukken in den handel met ongehoorde prijzen worden betaald, terwijl werken van zijn Haarlemschen naamgenoot in verhouding daartoe niet zoo héél veel opbrengen.

Deze overschildering was echter nog niets, vergeleken bij de wijze, waarop men het hierbij naar een zeer middelmatige ets ge-

\*) Zie jrg. 1915 Nov.-nr. blz. 321—332; 1916 Mei.-nr., blz. 329—333; en Nov.-nr. blz. 321—330.

reproduceerde, bijzonder fraaie interieur van Gerard Terborch heeft verknoeid (afb. 1).

Omstreeks het laatste kwart der 19e eeuw vermoedelijk (reeds in 1890 zag de schilderij er zoo uit) heeft iemand zich niet ontzien, dit doek dusdanig te verschilderen, dat het op den oningewijden leek coloristisch den indruk van een Delftschen Vermeer kon maken. Contrasten van geel en blauw werden aangebracht, voorwerpen enz. toegevoegd, kortom het stuk werd geheel verknoeid, teneinde, vermoedelijk in Amerika, als Vermeer veel meer geld op te brengen dan het als



AFB. 1. GERARD TERBORCH. MORGENTOILET.

Terborch zou hebben besomd. Het hondje en de waaier, het ornament op het tafelkleed, de taboeret links van het bed en de mantel achter de dame zijn geheel nieuw.

Hiertegen helpt doorgaans geen waar-schuwen door kenners, want er wordt voor gezorgd, dat de verzamelaar, die zoo iets koopt, ervan overtuigd is dat de kenners er niets van weten. Zoo wijst hij, de gelukkige bezitter van „iets héél bijzonders”, verontwaardigd een ieder af, die zijn